

Miquel Crusafont a les aules

Dolors Godayol

El mes de novembre de 1995 la Fundació Amics de les Arts i de les Lletres de Sabadell editava, dins la col·lecció GRAFIA, 300 exemplars, numerats i signats, del poema de Miquel Crusafont i Pairó *UNIVERS, INCESSANT MAREA*, bellament il·lustrats per l'artista Jordi Roca.

Com a membre de la Fundació i col·laboradora de *Quadern*, vaig assistir a l'acte de presentació. No havia sentit mai a parlar del Crusafont poeta fins aleshores. El sabia científic de renom i havia visitat en diverses ocasions, acompanyant els meus alumnes, l'Institut de Paleontologia que ell fundà i que porta el seu nom. Hi solem anar a principis de curs, amb els estudiants de Segon Grau de Formació Professional, quan s'escau fer una revisió de tot allò que han anat estudiant durant els primers cursos i cal centrar-se en l'anàlisi de la formació de l'univers. S'imposa aleshores una reflexió inicial sobre la teoria de la creació contemplada des de les òptiques fonamentalista i evolucionista. Aquesta reflexió la solem introduir amb la lectura del llibre del Gènesi i amb les de diversos articles de reconeguts teòlegs i científics a fi que els joves, convenientment assessorats, puguin comparar-ne les diverses versions, conèixer les diferents opinions i extreure'n els seus propis judicis.

Quan vaig llegir el poema, doncs, vaig pensar que havia trobat l'eina adequada per a mostrar-los de quina manera l'home que ho desitja pot conciliar ciència i religió, dilema que als nois i noies adolescents se'ls fa sovint força difícil d'entendre.

Voldria, des d'aquestes pàgines, recomanar-lo a mestres i professors i molt especialment als de Ciències i Lletres. Estic convençuda que tots hi veureu elements interessantíssims per a treballar dins les aules.

En una visió originalíssima, íntima, plena de solemnitat i lirisme, Miquel Crusafont planteja, en aquesta bella composició, l'apassionant misteri del naixement del cosmos, que culmina amb l'aparició de l'home. Permeteu-me, per a aquells qui no la coneixeu, que us en descobreixi algunes pinzellades.

El poema s'inicia amb una referència a la teoria de la relativitat:

*No hi és el temps: no existeix
encara.*

*Però un crit inefable
que ve d'alguna alfa sense fons...*

I comença la Creació:

*Negror absoluta del túnel del no-res
i una llum que ve arterament
forçada, de la mà absoluta,
de la mà poderosa,
i d'un alè,
d'un alè invisible
com etern...*

I esclaten els mons

*de cels
i de terres,
de mars*

*d'estels,
de galàxies,
tot en un desert.
Desert encara
de savieses ignotes...*

De sobte, la Llum...

La Llum

que ha fet ominosa la nit...

I els fonaments per a la vida:

*Com gotes, o perles,
es destil·len àtoms
en la selva dels dies innominats
que ara han nascut.*

*Gènesi, fretura i desig
d'ésser, de pols impalpables!*

Més tard, la vida mateixa:

*L'Alenada nova
ara neix.
La Vida que crida...*

*Vida, flor única
emergida
de les matrius del temps...*

Apareixen els mars. I les "àvols bèsties terrestres":

*Un mar sense vores
(inquietant)*

I els peixos, vencent-se,

han perdut llurs brànquies.

*Més tard,
molt més tard,
enllà dels temps invisibles
els Monstres...*

*Cavalcada de llargues corrues
dels dinosaures
vagant per deserts
d'uns deserts d'idees.*

*I cau el teló
quan es moren,
en les hores tardes,
dels temps mesozoics...*

*on mor
un món
tot un món, poc a poc...*

I en la Terra i en l'Aire

*els plors dels menuts
que neixen del si
de llurs mares.*

*I al lluny, les aus
multicolors...*

*fendint
els aires del cel
impol-lut,
immòbil.*

Ara, el crit dels primats ressona a les valls:

*Fantasies que ara neixen
porugament
en els camps
erichats
d'idees informes.
I allà...*

*aquell bípede
que es dreça insolent.
L'Home que ve,
l'Home.*

I l'home ja és aquí:

*sedent,
cobejós,
insaciable de ser més...*

*Home que truques al cel
de tota celèstia.
I aquella ànima
que és, per tu, home,
el fragment
d'Absolut que et mancava!*

El poema es clou amb una opinió personal del poeta:

*El veig com un dard
que, de baix,
es dispara
en cerca de llum...*

*que cerca la Vida
d'aquell punt Omega!*

